

ΝΕΟΛΟΓΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 14.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

6 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1894.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ὁ κ. Τρικούπης κατώρθωσε νὰ συγκροτήσῃ τὴν ἀναγκαίαν πρὸς ἐπανάληψιν τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐργασιῶν καὶ ἄνευ τῆς συμπράξεως τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἀπαρτίαν, διαπιστωθεῖσαν ἤδη κατὰ τὰς τῆς παρελθούσης δευτέρας καὶ τρίτης συνεδρίας τῆς Βουλῆς· ἀλλὰ πάντοτε, καίτοι οἱ ἐν Ἀθήναις κυβερνητικοὶ βουλευταὶ ἀνῆλθον ἤδη εἰς τοὺς 110, κατὰ πέντε ὑπερβαίνοντες τὸν ἀριθμὸν τῆς ἀπαρτίας, ἀμφιβολίαι ὑπάρχουσι περὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ ὑπουργείου, ἐφ' ὅσον ἡ ἀντιπολιτεὺς ἐξακολουθεῖ τὴν πληρμελῆ πολιτικὴν αὐτῆς, ἐννοοῦσα νὰ προσέρχηται εἰς τὸ Βουλευτήριον, μόνον ὅτε ἡ κυβέρνησις ἔχει ἤδη ἐκ μόνων τῶν φίλων αὐτῆς τὴν ἀπαρτίαν.— Τὸ πληρμελὲς τῆς κωλυσιεργικῆς ταύτης τῆς ἀντιπολιτεύσεως πολιτικῆς, κατανοθὲν ὑπὸ τῶν ἐκλογέων τῆς Ἡλείας, παρώρμησε τούτους, πιθανῶς ὑποκινουμένους καὶ ὑπὸ τῶν κυβερνητικῶν ὀργάνων, νὰ ἐπιτάξωσι τοῖς ἀντιπροσώποις αὐτῶν νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ Κοινοβούλιον πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ καθήκοντος αὐτῶν, προκειμένου μάλιστα περὶ ζωτικωτάτου ζητήματος, τοῦ σταφιδικοῦ, ὅπερ, φαίνεται, δεξιῶς ἐκρημοποιήσαν ἡ κυβέρνησις εἰς προσέλκυσιν εἰς τὸ Κοινοβούλιον καὶ μελῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως· οὕτω δέ, καὶ ἀπούσης τῆς ἄλλης ἀντιπολιτεύσεως, παρῆσαν τρεῖς βουλευταὶ Ἡλείας, ἀντιπολιτευόμενοι μὲν καὶ οὗτοι, προτιθέμενοι δὲ νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν κυβέρνησιν ἐν τοῖς εἰς προορτάδιαν τῆς σταφιδοπαγωγῆς μέτροις αὐτῆς. — Ἐν τούτοις ὀλίγοις ἔδονται οἱ πρὸς τὸν τοιοῦτον πόθον τῶν ἐντολέων αὐτῶν συμμορφωθῆσόμενοι, ἐνδεχόμενοι δὲ μεταστάσεις ἐκ τῶν κυβερνητικῶν τάξεων ἡ κωλύματα ἄλλα δύνανται νὰ ἐλαττώσωσιν αὐτὰς κατὰ 6 ἢ 7 ἄνδρας· τότε δὲ ἡ κυβέρνησις ἐπανερχεται αὖθις εἰς τὴν ἀπὸ

τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐξάρτησιν, ἥτις βέβαιον εἶνε ὅτι οὐδὲ στιγμὴν θ' ἀναβάλῃ τὴν καιρίαν κατ' αὐτῆς πληγὴν, διὰ τῆς ἀποχῆς αὐτῆς καθιστώσα τῇ κυβερνήσει ἀδύνατον τὴν κοινοβουλευτικὴν ἐργασίαν.— Τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀναμφιδόλως λυπηρὸν, διότι αἱ περιστάσεις δὲν ἐπιτρέπουσι τὴν εἰς τοὺς ματαίους τούτους καὶ ἀντισυνταγματικούς κομματικούς ἀγῶνας ἀνάλωσιν τοσούτου πολυτίμου χρόνου. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι ἐγκαίρως συμπολιτευόμενοι τε καὶ ἀντιπολιτευόμενοι, κυβερνήσις τε καὶ βασιλεία θὰ κατανοήσωσι τοῦτο.— Ἀλλῶς ἐπικεῖται δεινῶς τῆς καταστάσεως, ἐφ' ἣ οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ θεωρῇ ἑαυτὸν ἀνεύθυνον.— Ὡς πρὸς τὴν θέσιν τοῦ οἰκονομικοῦ ζητήματος, οἱ ὁμολογιοῦχοι τῶν ἐλληνικῶν χρεωγράφων διὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἠνωμένων κοιτητῶν αὐτῶν ἀπηύθυναν πρὸς τὸν κ. Τρικούπην διαμαρτυρίαν κατὰ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ θεσπισθέντος μονομεροῦς προσωρινοῦ διακανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δημοσίου χρέους, λέγοντες ὅτι εἶνε μὲν πρόθυμοι νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς θυσίαν τινὰς, ἃς θὰ ὄριζον ἐκ συνεννοήσεως μετὰ τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως, πρὸ τούτου ὅμως ἀξιοῦσιν ὅπως τὸ ὅριον τοῦτο διαγραφῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἁκρῶν δυνάμεων τῆς χώρας, ὅπως αὐξάνηται κατὰ λόγον τῆς βελτιώσεως τῶν ἐλληνικῶν οἰκονομικῶν καὶ ὅπως ἐξασφαλισθῇ αὐτοῖς ἡ πιστὴ τήρησις τῶν συμβληθησομένων.— Τοῦτο δύναται νὰ λογισθῇ πρῶτον πρὸς τὰς διαπραγματεύσεις σπουδαῖον βῆμα.

Καίτοι ἐπὶ μικρὸν προεμεΐδιασεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐκλείψεως ἐνὸς τῶν κυριωτάτων παραγόντων τῆς κρισίμου καταστάσεως, ἐν ἣ διατελοῦσι τὰ σερβικὰ πράγματα, ἀγγελθείσης ὡς ἐπικειμένης τῆς προσεχοῦς ἀναχωρήσεως ἐκ τῆς χώρας τοῦ βασιλοπάτορος, οὗ ἡ παρουσία οὕτως ἐπιβλαβῶς ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς χρήσεως τῶν βασιλικῶν προνομίων καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς γαλήνης τοῦ κράτους, ἡ ἐλπίς αὕτη δὲν ἐβράδυνε νὰ διασκεδασθῇ διὰ νεωτέρων ἐκ τῆς σερβικῆς πρωτευούσης πληροφοριῶν, φερουσῶν ὅτι

οὐ μόνον οὐδὲν ἀπεφασίσθη περὶ τῆς εἰς τὰς τερπνῆς τῶν Παρισίων διατριβᾶς ἐπανόδου τοῦ κόμης τοῦ Τακόβου, ἀλλὰ καὶ σοβαρὰ σκέψις γίνεται ἐν τῇ αὐτῇ περὶ τῆς ἀναστολῆς τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος τῆς χώρας διὰ τῆς εἰς τὰς ἑλληνικὰς καλλένδας ἀναβολῆς τοῦ καταρτισμοῦ τῆς νέας Σκουψίας καὶ τῆς μεταξὺ διακυβερνήσεως τοῦ τόπου δι' ὑπουργεῖον μόνον τίτλον φέροντος τὴν εὐνοίαν καὶ ἐκλογὴν τῆς αὐτῆς. — Ἐννοεῖται ὅτι ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας δυσχερέστατα δύναται τις ν' ἀναμῆνῃ προσεχὴ τὴν κατεύνασιν τῶν πνευμάτων. — Τοῦναντίον ἡ ταῖς ἀντιδημοτικαῖς τῆς χώρας πολιτικαῖς μερίδι παρεχομένη ἀνεπιθύλακτος εὐνοία καὶ ἠθικὴ ὑποστήριξις, ἐπιτρέψασα αὐταῖς νὰ προκύψωσι θαυράλεως ἀπὸ τῆς ἀφανείας, εἰς ἣν ἡ ἐπὶ μακρὰ ἔτη κοινοβουλευτικὴ αὐτῶν ἀδυναμία εἶχεν ἐμβάλει αὐτάς, καὶ νὰ ἐλπίσωσι τὴν ἀνάκτισιν τῆς παλαιᾶς ἐν τῷ τόπῳ θέσεως αὐτῶν, συνετέλεσεν ἥδη τοσοῦτον εἰς τὴν ἐκτράχυνσιν τοῦ κομματικοῦ ἀνταγωνισμοῦ, ὥστε τολμηροτέρα τις κατ' εἰρημῶν τοῦ βασιλοπατορος πολιτικὴ εἶνε πρόδηλον εἰς ποίους κινδύνους θὰ ἐξώθει τὴν χώραν, ἥτις τότε ἀνεπιθυλάκτως θὰ ἐτάσσετο ὑπὲρ τῆς ριζοσπαστικῆς μερίδος, ἐμφανιζομένης ὡς μόνης ὑπερμάχου τῶν συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν αὐτῆς.

Ἐτερον ἄξιον μνείας πολιτικὸν γεγονός τῆς Ἰλλυρικῆς χερσονήσου ἀποτελοῦσιν αἱ ἀρτί ἐγκαινισθεῖσαι ἐκτάκτως φιλίαι σχέσεις Ρουμανίας καὶ Βουλγαρίας. — Ἡ προσέγγις αὕτη ἰδίως παρετηρήθη μεταξὺ τῶν στρατιωτικῶν διευθύνσεων τῶν δύο κρατῶν, αἵτινες, καθ' ἃ λέγεται, σπουδαῖα ἀντίλλαξαν ἔγγραφα, μὴ δημοσιευθέντα, ἐννοεῖται. — Ἐν ταῖς σχετικαῖς μάλιστα πληροφορίαῖς προστίθεται ὅτι ὁ βούλγαρος ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργοὶς, προσκλινθεὶς ὑπὸ τῶν Ρουμάνων, προτίθεται μετὰ τοῦ ἐπιτελείου αὐτοῦ νὰ ἐπισκεφθῇ τὰ ρουμανικὰ ὀχυρώματα — Εὐρισκόμεθα ἄρα γε κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς διομολογήσεως στρατιωτικῆς ρουμανοβουλγαρικῆς συμβάσεως; Τὰ πάντα δυνατὰ καθ' ὃν χρόνον ἡ Εὐρώπη, ὑπὸ τῶν ἰδίων διαφωνιῶν διασπώμενη, ὡς μὴ οὕσα λογίζεται ὑπὸ τῶν ἐν Σοφίᾳ.

Ἐν τῇ δυσμικῇ Εὐρώπῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν πολιτικολογούντων ἐπισύρει ἡ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐσωτερικὴ πολιτικὴ κατάστασις, ὅσημέραι κρισιμωτέρα γινομένη διὰ τὸ ἀπορῶγοντον, εἰς ὃ ἤγαγε τὴν κυβερνήσιν ἡ στάσις τῆς Βουλῆς τῶν Λόρδων, ἐκ συστήματος ἀπορριπτέως ἢ μέχρις ἐξουδετερώσεως παραμορφώσεως τὰ ὑπὸ τῆς γνήσιας τοῦ ἔθνους ἀντιπροσωπείας, τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, ψηφίζόμενα μεταρρυθμιστικὰ μέτρα. — Οἱ τῆς συμπολιτεύσεως οἰκτορες καὶ τὰς λοιπὰς τῆς κοινοβουλευτικῆς ἀργίας ἡμέρας ἐχρησιμοποίησαν εἰς δημηγορίας ἐν διαφόροις πόλεσι τοῦ κράτους, κηρύττοντες τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπὸ τοῦ βρετανικοῦ λαοῦ ἐπιλύσεως τοῦ μεγάλου ζητήματος, εἰ τὰς τύχας τῆς χώρας θὰ διευθύνωσιν οἱ γνήσιοι αὐτῆς ἀντιπρόσωποι ἢ ἐν τῷ νομοθετικῷ ἔργῳ αὐτῶν θ' ἀντικαταστήσωσιν αὐτοὺς οἱ κληρονομικῶς τὸ ἀξίωμα αὐτῶν προσκτώμενοι Λόρδοι· ἄλλ' ἡ πορεία τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, ἐπαναλαβούσης ἥδη τὰς ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς διακοπεῖδας ἐργασίας αὐτῆς, θὰ παράσχη σαφεστέραν φορὰν εἰς τὴν

κατάστασιν. — Οἱ πολλοὶ τῶν φίλων τοῦ κ. Γλάδστον φησὶν ὅτι ἡ ὥρα εἶνε κατάλληλος πρὸς διάλυσιν τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων καὶ διενέργειαν νέων ἐκλογῶν, ἅτε τοῦ δημοσίου πνεύματος ἐξεργημένου ἐναντίον τῶν Λόρδων ἰδίᾳ διὰ τὴν συμπεριφορὰν αὐτῶν πρὸς τὰ δημοτικώτατα νομοσχέδια περὶ εὐθύνης τῶν πατρῶνων καὶ περὶ ἐνοριακῆς ἀποκεντρώσεως, ἅτινα διὰ τῶν τροποποιήσεων αὐτῶν ἀγνώριστα σχεδὸν κατέστησαν, ἀφαιρέσαντες ἀπ' αὐτῶν πάντα τὸν φιλανθρωπικὸν καὶ φιλελεύθερον αὐτῶν χαρακτῆρα, καὶ καταλλήλως διατεθειμένου πρὸς χορήγησιν τοῖς φιλελεύθεροις πάσης τῆς πρὸς ἐξουδετέρωσιν τοῦ εἰς πᾶσαν πρόδοον κωλύματος τοῦτου ἀναγκαίας κοινοβουλευτικῆς δυνάμεως, ὅπερ καθορῶντες καὶ οἱ συντηρητικοί, πλάττονται μὲν θάρρος, πράγματι ὅμως προσπαθοῦσι ν' ἀναβάλωσιν εἰς ὅσον ἐνεστὶν ἀπωτέραν ἐποχὴν τὸν νέον ἐκλογικὸν ἀγῶνα· ὁ πεπειραμένος ὅμως καὶ ὀξυδερκὴς πρωθυπουργός, ἐννοῶν ὀπόσον ριζικὸν μέτρον ἀποτελεῖ ἡ κατάλυσις τῆς Βουλῆς τῶν Λόρδων, αὐτὰ τὰ θεμέλια τοῦ συντάγματος θίγουσα, καὶ μετὰ πόσης δυσχερείας τὸ βρετανικὸν ἔθνος, ὑπὸ ἐξόχως ἐν γένει συντηρητικῶν ἀρχῶν ἐμφορούμενον, μάλιστα δὲ ἡ κυρίως ἀγγλικὴ μοῖρα αὐτοῦ, θὰ προσήρχετο ὑπὸ τὴν μετὰ τοιοῦτου ἐκλογικοῦ ἐμβλήματος σημαίαν τῶν φιλελευθέρων, οἵτινες παρὰ πολλῶν ἐξακολουθοῦσιν ὑπολαμβάνομενοι ὡς ἐπιβουλεύοντες τὴν ἐνότητα τοῦ κράτους διὰ τῶν ἰρλανδικῶν μεταρρυθμίσεων αὐτῶν, ἐνότητα, ἥς ὑπέρμαχοι ἐμφανίζονται τοῦναντίον οἱ συντηρητικοί, ἐπέχει πρὸ τῆς ἀναρρίψεως τοῦ περὶ τῶν ὅλων κύβου, τοῦτο μεταξὺ ἐπιδιώκων, τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐπιψήφισιν καὶ ἄλλων τινῶν κεφαλαίων τοῦ τῆς Νεοκαστέλης προγράμματος, ἅτινα, ἀπορριπτόμενα καὶ ταῦτα ἡ παραμορφούμενα ὑπὸ τῶν Λόρδων, μείζονα ἔτι θὰ ἐξήγειρον τὴν κατ' αὐτῶν ἀγανάκτησιν τῶν δημοκρατικῶν τάξεων, ἀπαραίτητα εἰς τὴν εὐνemerίαν αὐτῶν θεωρουσῶν τὰ μέτρα ταῦτα, θὰ ἐξουδετέρουν τὴν τυχὸν ὑψισταμένην ἐνιαχοῦ ἐπὶ τῇ ἰρλανδικῇ αὐτονομίᾳ ἀντιδημοτικότητα τῶν φιλελευθέρων καὶ ἀσφαλεστέραν θὰ παρεσκεύαζον τὴν νίκην αὐτῶν. — Τὸ κακὸν μόνον εἶνε ὅτι τὸ μὲν ὁ ὀλίγος ὑπολειπόμενος μέχρι τῶν ἐορτῶν τοῦ Πάσχα, ὅτε διακοπήσονται αὖθις ἐπὶ μακρὸν αἱ κοινοβουλευτικαὶ ἐργασίαι, χρόνος, τὸ δὲ ἡ κωλυσιεργικὴ πολιτικὴ τῆς ἀντιπολιτεύσεως δὲν θὰ ἐπιτρέψωσι πιθανῶς τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων, οὕτω βραδέως ἐπαναλαβούσῃ τὰ ἔργα αὐτῆς, νὰ περιβάλῃ ἐγκαίρως διὰ τοῦ ἐξ αὐτῆς νομοθετικοῦ κύρους τὰ μέτρα, ὧν τὴν ἐπιψήφισιν ὁ κ. Γλάδστον θεωρεῖ ἀναγκαίαν εἰς κραταίωσιν τοῦ κατὰ τῶν Λόρδων ἀγῶνος αὐτοῦ, ὅπερ κινδυνεύει νὰ παρατεῖνῃ ἐπὶ μακρὸν ἔτι τὴν ἐνεστώσαν ἐκκρεμὴν τῶν πραγμάτων κατάστασιν ἢ ν' ἀναγκάσῃ τὸν πολὺν τῶν φιλελευθέρων ἡγέτην νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν μάχην, πρὶν ἢ θεωρηθῇ τελεῖως συγκεκροτημένης τὰς δυνάμεις αὐτοῦ.

M. E. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ.